

Шахматны ўсенавуч для дашкольнікаў

Мэтан разніцца дзеячай дашкольніцай ўзросту ў адпаведнасці з вучэбнай праграмай дашкольнай аддукцыі з'яўляецца рознабаковае гарманічнае развіццё асобы. Больш чым дзесяцігадовы вопыт работы пераканаў нас, што гульні ў шахматы і шашкі – вельмі магутны інструмент гарманічнага развіцця інтэлекту дзіцяці. Яны дазваляюць паспяхова вырашаць шэраг задач пазнавальнага развіцця старшых дашкольнікаў: развіццё псіхічных працэсаў, перадумоў матэматычных здольнасцей, фарміраванне ўмения прасторавай арыенціроўкі на плоскасці, лагічнага мыслення. Гэта не толькі гульня, якая дастаўляе шмат радасці, але і эфектыўны сродак выхавання.

— «Будапештські шахмати» відкриває двері гу для творчасців многомісця дзецим некамунікатыўнага тыпу: дазваляе ім пераадолець замкнёнасць, са-рамлівасць. А жываму дзіцяці дапамагае стаць спакойным, ураўнаважаным, вучыць доўгага засяроджвацца на адным відзе дзеяніасці. У няйуважлівага дзіцяці з дапамогай гульняй у шахматы і шашкі вы-працоўваеца здольнасць да працяглай канцэнтрацыі ўвагі.

маты, фарміравання цікавасці да гульні, развіцця інтэлектуальных здольнасцей і накіравана на вырашэнне наступных задач: развіваць кругагляд, актыўізаваць разумовую дзеянасць, лагічнае мысленне, памяць, увагу, уменне прадбачыць вынікі сваёй дзеянасці ў працэсе гульні; спрыяць развіццю аналітыка-сінтэтычнай дзеянасці; спрыяць развіццю настойлівасці, вытрымкі, углэуненасці ў сваіх сілах; выхоўваць партнёрскія, сяброўскія ўзаемаадносіны.

старших групах. З шахматнай дошкай дзеці знаємяцца ў сярэдніх групах, асвойваючы асновы гульня ў шашкі. У старэйшым узроце да ўжо знаёмаі дошкі і шашак дадаючы шахматныя фігуры. На гульнявых занятках і ў свабодных відах дзіцячай дзейнасці ў простай і зразумелай форме дашкальть знаёмяцца са светам шашак і шахмат, даведваючы пра сакрэты шахматных фігур, "чароўныя" ўласцівасці і загадкавыя асаблівасці дошкі, элементарныя правілы гульні і некаторыя яе прынцыпы, этику шахматнай барацьбы. Заняткі носяць комплексныя характеристар, дзеці засвойваюць не толькі шахматныя, але і матэматычныя паніяцці, вырашаючыя задачы па развіцці маўлення, выяўленчай дзейнасці. Перавага аддаецца гульнявому методу наўчання. Для ўводу дзяцей у дзіўны свет драўляных каралёў шырока выкарыстоўваючыя шахматныя казкі, рэбусы, загадкі, шарады, займальныя задачы, віктарыны. Выкарыстанне электроннай дзіцячай праграмы па наўчанні гульні ў шахматы "Дыназауры вучачы шахматам" дазволіла паспяхова гуляць у шахматы з камп'ютарам. Далучэнню да свету шахмат спрыяе музычная дзейнасць, дзе хлопчыкі і дзяўчынкі знаёмяцца з класічнымі танцамі "Паланэз", "Шахматны эцюд". Тэатралізаваная дзейнасць дапамагае са мім дзецям на час стаць шахматнымі фігурамі. Пры арганізацыі пазнавальнай дзейнасці адбываецца знаёмаства з гісторыяй шахмат і шашак, знаёмаства з вядомымі гросмайстрамі.

стаўлены гульні-галаваломкі, крыжаванкі, дыдак

— Гуляй, разідевся! Гулы, шахмати і шашки, викананы ў розных тэхніках сваімі рукамі. Эта знаёмыя нам гулыні, але адаптаваныя да шахматна-шашачнай тэматыкі.

Магчымасць гуляць у шахматы і шашкі прадастаўлялася настаячым выкарыстаннем настаячага. З сей

стаяльца нашым выхаванцам цэлы год. З гэтай мэтай у летні перыяд на тэрыторыі ўстановы арганізавана работа тэматычнай пляцоўкі "Шахматны дварык".
Далучэнню педагогаў да гульні ў шахматы спрыяе метадычная работа. З апорай на методыкі па-

Захалленнє гульнямі ї шахмати і шашкі передалося і батькам наших вихованців. Для башкьої гта доброволець для змагань склали між Гагарінською

добрая нагода для зносаі са сваімі дзецымі. Гэтая цудоўная гульня становіца сродкам сямейнага выхавання і навучання, прычым ненадакуцілага, цікавага, захапляльнага. Так, бацькі выхаванцай старых груп актыўна ўдзельнічаюць у творчых конкурсах "Незвычайнныя шахматы сваімі рукамі", "Роставыя шахматныя фігуры", "Беларускія мастакі шахматнага каралеўства". З'яўляючыся пастаяннымі ўдзельнікамі турніраў, свят, віктарын. Навучаючы сваіх дзяцей, яны вучачца самі.

З мэтай педагогічнай асветы бацькоў у пытаннях далучэння да свету шахмат на сайдзе дашкольнай установы прадстаўлена рубрика "Малышы гуляюць у шахматы і шашкі", падраздзялены на тэматичныя

у шахматы і шашкі", дзе размешчаны тэматычныя кансультатыя, рэкамендацыі для бацькоў, гульнятэка, вершы, загадкі пра шахматы.

шахматна-шашачным турніры "Малышы гуляюць у шахматы і шашкі". Па ўжо існуючай з 2003 года традыцыі на сустрэчу з Шахматнай каралевай спяшаюца дзеці старэйшага да-школьнага ўзросту з устаноў усяго раёна, а таксама дарослыя: бацькі, бабулі, дзядулі, педагогі. Кожны год іх сустракаюцца і Караваев, фіксікі арганізатора шахматнага турніру і выставы: разнастайны фармленні шахмат; на-

вукова-папулярнай літаратуры па наўчанні дзяцей гульні ў шахматы; дзіцячых малюнкаў на шахматную тэматыку; тэматычных фатаграфій і фотапастоў; метадyczных распрацовак.

Шахматная каралева праводзіц з дзецемі зай-мальныя гульні, дзе гульнявыя заданні на кемлі-васць: загадкі, крыжаванкі, рэбусы. Актыўныя ўдзельнікі турніру — бацькі малых, іх бабулі і дзядулі. Ім таксама прадастаўляеца магчымасць праявіць свае веды ў гульнях для дарослых, разгадаўшы зай-мальную крыжаванку, рашытую шахматныя зада-

мальную крыжаванку, рапушы шахматныя задачы, адказаўшы на загадкі-жарты, пералічыўшы вядомыя гросмайстры. Бацькам даецца магчымасць і пазмагацца адно з адным. Дарослыя ўдзельнікі спаборнічаюць не менш захоплены, з дзіцячым запалам і азартам.

Стала добрай традыцыяй, што выхаванцы нашай установы штогод становяцца прызёрамі і пераможцамі турніру.

Вопытам работы ў гэтым напрамку мы дзелімся з калегамі не толькі нашага раёна, але і вобласці. Так,

у мінулым годзе праведзены абласны семінар для работнікаў дашкольных устаноў, прынялі ўдзел у абласным вэбінары, у абласным спартыўна-масавым

Дзеці, які пройшли пачатковы курс шахматнага навучання, паказваюць выдатныя вынікі ў школе. Бацькі адзначаюць, што яны сталі больш уседлівымі, вытрыманымі, уважлівымі. У дзяцей добра развіта лагічнае мысленне і памяць. Спазнайшы асалоду гульцы, 85% выхаванцаў нашай установы праизнай-
мерапрыемстве «Ферзь і пешка».

гульні, 85% выхаванцу нашай установы працяў вай-
юць навучанне гульні ў шахматы ў фізкультурна-аз-
дараўленчым цэнтры "Адзінства" Дзяржынскага
раёна. Дзеці, якія навучыліся гуляць у шашкі і шах-
маты, не абавязкова павінны стаць чэмпіёнамі. Мы
не імкнёмся з кожнага дзіцяці вырасці Карлава
або Каспарава. Навучанне гульні не самамэт! Важ-
ней выкарыстоўваць гульню як магутны сродак рас-
крыцца таго вялікага патэнцыялу, які закладзены ад-
прыроды ў кожным малышу.

намеснік загадчыка па асноўнай
дзейнасці дашкольнага цэнтра развіцця
дзіцяці Дзяржынска.